

Zavarovano območje narave Fehérvíz v pokrajini Nagyberek (izbrano pilotno območje Madžarskega proj. partnerja)
Foto: Arhiv društva jadralnih padalcev Butterfly, julij 2011 Photo: Archive of the Butterfly Paragliding School, July 2011.

ZELENA, MEDSEKTORSKA, PARTICIPATIVNA

EVROPSKA POLITIKA ZA RAZVOJ REGIJ IN PODEŽELJA 2013

V oktobru 2011 je Komisija Evropske Unije objavila osnutek načrta financiranja za obdobje 2014-2020. V okvirju ciljev projekta VITALNE KRAJINE so neposredno pomembna naslednja področja:

a) nova evropska uredba predpisuje bolj integriran pristop (Medsektorsko sodelovanje). Teritorialni razvoj naj bi bil podprt s strani celostnih strategij za vse strukturne in kohezijske sklade; le-ti naj bi bili načrtovani skupaj in se izvajali na vseh nivojih. To je novost, ki bo zahtevala še več razprave v prihodnosti.

b) Aktivno vključevanje javnosti in regijskih deležnikov je skupna zahteva vseh uredb. Partnerji naj bodo vpleteni v proces priprave, izvedbe, nadzora in vrednotenja programov na vseh nivojih. Lokalne skupine naj igrajo ključno vlogo pri oblikovanju in izvajanju lokalnih razvojnih strategij.

c) Veliko vidikov nove politike sledi 'zelenemu razvoju,' ki zadevajo pravilen razvoj krajin, vzdrževanje naravne in kulturne dediščine, kot tudi izboljšavo javne infrastrukture, lokalne ekonomije in regijske dobavne verige.

Ker veliko naštetih tematik sovpada s cilji projekta VITALNE KRAJINE, lahko rezultati občutno prispevajo k izvajanju ciljev naslednjega obdobja finančnega plana Evropske Unije. To lahko vidimo tudi na dejavnosti našega Madžarskega partnerja Univerze Corvinus, kot je opisano v tej izdaji Novic. Za več informacij obiščite našo spletno stran www.vital-landscapes.eu ali pa nam pišite.

Na koncu leta bi se radi zahvalili vsem projektnim partnerjem in kolegom za plodno sodelovanje. Želimo vam vesel Božič in zdravo Novo Leto!

Jörn Freyer & Burkhardt Kolbmüller (koordinatorja).

DEJAVNOSTI POVEZANE Z VIZUALIZACIJO

Pomen grafične vizualizacije v krajini

Krajine so kompleksni sistemi, ki združujejo veliko akterjev z različnimi nivoji znanja in odnosom do procesa krajinskega razvoja. Grafična vizualizacija krajin in sprememb v njih, ki vsebuje pretekle, sedanje in prihodnje scenarije, je najbolj učinkovit medij dviganja zavesti javnosti o krajinskem razvoju in planiranju, ter spodbuja njihovo vključevanje v proces planiranja. Posebna kombinacija vizualizacije in geografskega informacijskega sistema lahko pomaga vsem deležnikom najti skupni jezik, izboljša njihovo vedenje o krajini in spodbudi javno participacijo pri upravljanju in planiranju krajine.

Vizualizacija vinske kleti v Boróca Cellar Hill, Táská

Internetna stran Vitalni Berek: spletna vizualizacija

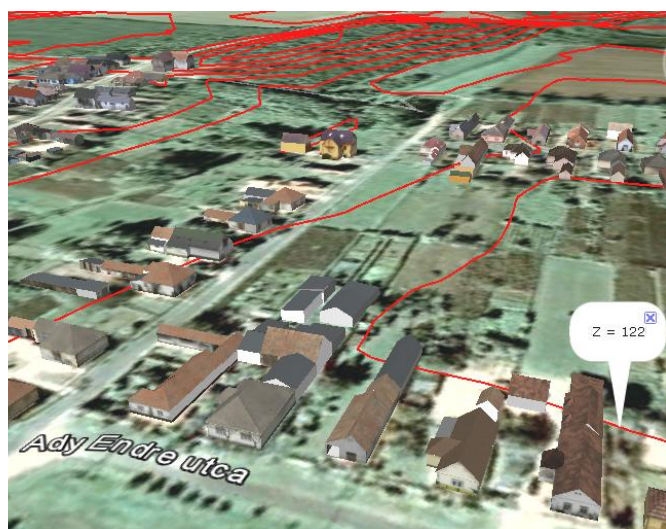
Za prostorsko prikazovanje je na voljo veliko različnih metod vizualizacije, odvisno od značilnosti krajine, merila planiranja, razvojnih ciljev in podobno. Na Oddelku za krajinsko planiranje in regionalni razvoj Univerze Corvinus v Budimpešti (Madžarski partner na projektu - PP6), so razvili posebno orodje, ki združuje spletno tehnologijo, geografsko informacijski sistem in vizualizacijo za prikaz krajine laični javnosti. Spletna stran Vital Berek je pilotna aplikacija, ki zgovorno prikazuje drastične spremembe v krajinah območja Nagyberek.

Za potrebe spletne strani Vital Berek (www.e-berek.hu) je projektni partner 6 združil različne vizualizacijske tehnike na odprti platformi, ki bo dosegljiva splošni javnosti za vizualizacijo značilnosti krajin. Spletna stran vsebuje različne module kartiranja in 3D opcije za pregledovanje krajin. Od vseh modulov lahko izpostavimo 'Photo Landscape in Visual Landscape' kot najbolj pomembna.

Funkcije spletne strani Visual Berek

S pomočjo različnih modulov spletne platforme se lahko objavijo dejavniki upravljanja krajin. Glavne značilnosti in funkcije spletne strani Visual Berek:

- Stran je osnovana na prosto dostopnemu 3D programu (Google Earth), torej je na razpolago vsem spletnim uporabnikom brez dodatne programske opreme.
- Orodja omogočajo interaktivni 3D pogled na krajinske značilnosti.
- Prikazani so tudi različni linijski elementi krajine, kot so prometna infrastruktura, hidrogeološki elementi, kanali, meje občin in zavarovanih območij narave. Ti elementi izpostavljajo naravne dejavnike, ki oblikujejo krajino pilotnega območja.
- Kot točkovni elementi so prikazane posamezne značilnosti krajine, reprezentativni mejniki ter krajinski elementi kot so spomeniki, stara drevesa, mostovi, muzeji ipd.
- S primerjavo zgodovinskih in nekaterih topografskih informacij, zemljevidov ter satelitskih posnetkov, lahko analiziramo spremembe značilnih krajinskih elementov.
- 3D prostorski prikaz zgradb (ustvarjen s pomočjo programa Google SketchUp) dveh vasi pilotnega območja (Buzsák, Táská) je že sedaj na voljo, v prihodnje pa bo še dopolnjen.
- Krajinske značilnosti se nahajajo na lastnih plasteh, ki se lahko poljubno prižigajo in ugašajo.

Visual Berek je interaktivna funkcija spletne strani Vital Berek (e-berek.hu)

PILOTNO OBMOČJE PP6: NAGYBEREK

Foto: Arhiv društva jadranskih padalcev Butterfly, januar 2011.

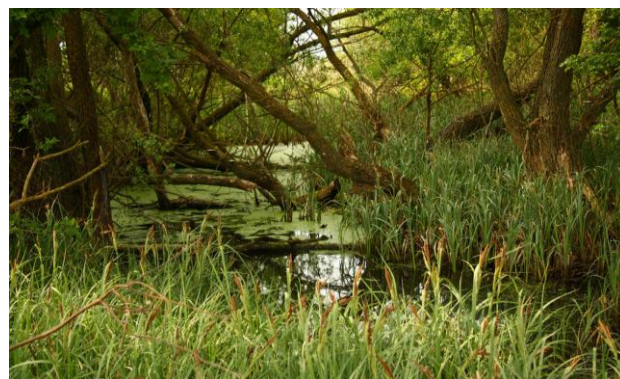
Nagyberék se nahaja južno od Blatnega jezera v zahodni Madžarski. To kultivirano mokrišče skriva v središču ostanke starega močvirja, ki je včasih pripadal Blatnemu jezeru. Vse do začetka osuševanja v zgodnjem 20. stoletju, je bilo to močvirnato, mokriščno območje prava zakladnica favne in velikih vodnih teles, ki so soustvarjala ekologijo jezera.

V prvi polovici 19. stoletja je bilo ozemlje upoštevano kot nerodovitno zaradi gostih, neprehodnih goščav ločja in trsja ter na splošno sladkovodnega ekosistema. Različni načrti osuševanja močvirja so bili le delno izvedeni. Po izgradnji kanala Sió, ki uravnava vodno raven Blatnega jezera, so peščenice sipine (v madžarskem jeziku imenovane "túr-zások") na južnem robu jezera ostale nad vodno površino. Tako sta bila Blatno jezero in Nagyberék občasno razdvojena.

Kasnejše regulacije območja so omogočile gradnjo južne železnice leta 1860, ki je bila izgrajena na peščenih sipinah južne obale jezera. Ta poseg je dokončno ločil območje Nagyberéka od Blatnega jezera. To prostranstvo neizkoriščenega in ekonomsko neproduktivnega ozemlja na drugi strani železnice je tako postalo privlačno za kmetijske dejavnosti in osuševalna dela so se lahko začela.

Navkljub slabi kvaliteti prsti in neugodnim vodnim pogojem je danes primarna raba prostora ekstenzivno kmetijstvo, velik del ozemlja pa pokrivajo travniki, pašniki in kmetijske dejavnosti. Trsje in obrežni gozdovi pokrivajo le nizko ležeča ozemlja, ki so stalno poplavljeni. Tu lahko najdemo dragocene habitate divjih živali - jelenjad, damjak, srnjak, divji prašič ter krilata divjačina – fazan, zato je lov pomemben vir dohodka v regiji. Zaradi dragocene flore in favne spadajo posamezna območja Nagyberéka v ekološko mrežo Nature 2000. Nekateri deli starega mokrišča imajo tudi status Varstvenega območja narave.

Naravno mokrišče Nagyberék
(Foto: Gergő Gábor Nagy)

V današnjem času se je največja sprememba zgodila z izgradnjo avtoceste M7, ki prečka območje. Kljub omilitvenim ukrepom za zmanjšanje vpliva na okolje (npr. prehodi za divje živali), planerji žal niso vzeli v obzir nedotaknjenost in funkcionalnost kompleksnega sistema kanalov.

NOVICE O

PROJEKTU

Krajina, vizualizacija in participacija

Junija 2012 bo PP6 organiziral naslednje odprto mednarodno srečanje partnerjev VITALNE KRAJINE. Srečanje bo posvečeno predstavitvi rezultatov projekta, ki se nanašajo na praktično uporabo inovativnih metod vizualizacije z namenom spodbuditi participacijo lokalnega prebivalstva in ostalih deležnikov iz regije.

Lokacija: Budimpešta, Park Hotel Flamenco

Datum: 4.-6. junij 2012

Srečanje bo odprto za zunanje udeležence 4. junija, takrat bo organizirana tudi delavnica o vizualizaciji krajine.

Letni dogodek SREDNJA EVROPA

Naslednje srečanje Programa SREDNJA EVROPA bo predvidoma 22. maja 2012 (natančni datum bo objavljen naknadno) v mestu Halle, Nemčija. Ponosni smo, da je JTS za lokacijo dogodka izbral prav Saško-Anhalt, ki je dom Vodilnega partnerja projekta VITALNE KRAJINE.

www.vital-landscapes.eu

IMPRESUM

ZALOŽNIK
Landgesellschaft
Sachsen-Anhalt mbH
Land Company Saxony-Anhalt,
Magdeburg (Nemčija)

UREDNIŠKA EKIPA
Sandor Jombach, Jörn Freyer,
Burkhardt Kolbmüller

FINANCIRANJE
Projekt se izvaja v okviru
Programa SREDNJA EVROPA
in je sofinanciran s strani ERDF.

PP6: UNIVERZA CORVINUS V BUDIMPEŠTI

STROKOVNJAKI NA PODROČJU VIZUALIZACIJE IN REGIONALNEGA RAZVOJA

Madžarski partner pri projektu VITALNE KRAJINE je Oddelek za krajinsko planiranje in regionalni razvoj na Univerzi Corvinus v Budimpešti

Na Oddelku se ukvarjajo predvsem z implementacijo najnovejših okoljskih, tehnoloških, pravnih in ekonomskih izsledkov na področju razvoja velikih, medsebojno povezanih geopolitičnih krajinskih in regionalnih prostorskih enot. Oddelek koordinira delo predstavnikov z različnih področij, upravljanja s krajino in okoljem, planiranja podeželja ter regionalnega razvoja. Njihovi projekti se osredotočajo na področja popisovanja krajinskih vrednot, metodologije ocenjevanja krajin, regionalnega razvoja, krajinskega planiranja in uporabe GIS.

Dejavnosti na pilotnem območju

Delo na pilotnem območju zajema širok spekter dejavnosti. Med najbolj pomembne spada oblikovanje **interaktivne spletne strani za širjenje informacij (e-berek.hu)**, ki uporabniku ponuja številne uporabne interaktivne aplikacije. Stran je namenjena vizualizaciji krajinskih značilnosti in javnosti pomaga razumeti procese razvoja krajine.

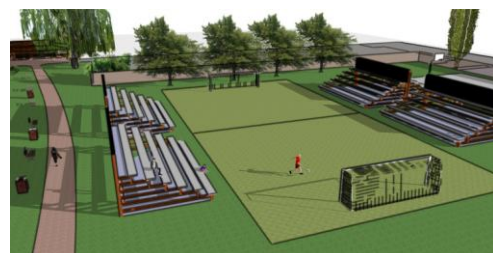
Obiskovalce je na spletno stran vabil tudi razpisani **fotonatečaj** z naslovom 'Moj Nagyberék,' kjer so zainteresirani udeleženci lahko prijavili svoje fotografije v treh različnih tematskih skupinah:

1. Narava Bereka
2. Lepote Bereka
3. Prebivalci Bereka

Obnovljena vinska klet v Boróci
Zmagovalec 2. skupine: János Marosi

Krajinska analiza pilotnega območja Nagyberék je podala splošni pogled nad območjem ter prikazala pomembne krajinske procese, ter tako prispevala k prihodnjemu razvoju in ustanavljanju Naravnega parka Nagyberék. S pomočjo jadralnega padalca so bila izvedene tudi **zračne fotografije območja**, ki so pomagale pri interpretaciji krajine in podprle postopek 3D prikaza in splošne analize območja.

Načrtovano športno igrišče kot rezultat delavnic Vitalna jezerska obala (Sóti Bernadett, Mátyoki Bence)

Delavnica **Vitalna jezerska obala** je bila organizirana v septembru 2011 na temo praktičnih rešitev za izboljšavo trenutnega stanja in razvoja krajine. Raziskovalci, učitelji in študenti z Univerze Corvinus so analizirali stanje brežin jezera in se pogovorili z lokalnimi prebivalci o možnostih uporabe prosto dostopne plaže in razglednega sprehajališča. Med delavnico so študentje skupaj s strokovnjaki - prostorskimi planerji pripravili idejne načrte in prostorske prikaze dveh glavnih lokacij: plaže in razglednega sprehajališča v mestu Fonyód.

Prostorski prikaz revitalizirane plaže v sklopu delavnice Vitalna jezerska obala (Sóti B. - Mátyoki B.)